

Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
prezentate la 18 mai 2017¹

Cauza C-56/16 P

**Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO)
împotriva**

Instituto dos Vinhos do Douro e do Porto, IP

„Recurs – Marcă a Uniunii Europene – Marca verbală «Port Charlotte» – Cerere de declarare a nulității formulată de Instituto dos Vinhos do Douro e do Porto – Indicații de origine geografică – Regulamentul (CE) nr. 1234/2007 – Protecție exhaustivă asigurată de dreptul Uniunii – Posibilitate de recunoaștere a unui nivel suplimentar de protecție asigurat de dreptul național”

1. Curtea dispune deja de o jurisprudență bogată cu privire la denumirile de origine protejate (DOP) și la indicațiile geografice protejate (IGP). Prezentul recurs îi va permite să o aplice în litigiul dintre o DOP pentru vinuri și o marcă a Uniunii care, conform titularului celei dintâi, a utilizat în mod necorespunzător denumirea geografică care este o caracteristică a DOP Porto/Port².
2. În mod concret, litigiul de bază opune Instituto dos Vinhos do Douro e do Porto, IP (denumit în continuare „IVDP”) și Oficiul pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (mărci, desene și modele industriale) („OAPI”), devenit Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală („EUIPO”). Acesta, după ce a înregistrat semnul distinctiv „Port Charlotte” ca marcă a Uniunii pentru identificarea whisky-ului, a respins acțiunea în declararea nulității inițiată împotriva acestei mărci de către IVDP.
3. Tribunalul³ a admis în parte acțiunea formulată de IVDP împotriva deciziei EUIPO, ceea ce a condus la un recurs dublu: a) pentru EUIPO, hotărârea atacată este eronată în măsura în care admite că protecția DOP este de asemenea reglementată de dreptul național (în speță, dreptul portughez) și b) pentru IVDP, Tribunalul săvârșește o eroare de drept prin faptul că subscrie la teza EUIPO favorabilă compatibilității mărcii „Port Charlotte” cu DOP Porto/Port.

¹ Limba originală: spaniola.

² DOP acoperă termenii Oporto, Porto, Port, Portvin, Port Wine, Portwein, Portwijn, vin de Porto și vinho do Porto.

³ Hotărârea din 18 noiembrie 2015, Instituto dos Vinhos do Douro e do Porto/OAPI – Bruichladdich Distillery (PORT CHARLOTTE) (T-659/14, EU:T:2015:863, denumită în continuare „hotărârea atacată”).

I. Dreptul Uniunii

A. Regulamentul (CE) nr. 207/2009⁴

4. Articolul 8 alineatul (4) prevede:

„În cazul opoziției titularului unei mărci neînregistrate sau al unui alt semn utilizat în comerț cu un domeniu de aplicare care depășește domeniul local, marca solicitată este refuzată la înregistrare, atunci când și în măsura în care, în conformitate cu legislația comunitară sau cu legislația statului membru care este aplicabilă acestui semn:

- (a) au fost dobândite drepturi pentru acest semn înaintea datei de depunere a cererii de înregistrare a mărcii comunitare sau, dacă este cazul, înaintea datei priorității invocate în sprijinul cererii de înregistrare a mărcii comunitare;
- (b) acest semn conferă titularului dreptul de a interzice utilizarea unei mărci mai recente.”

5. Articolul 53 prevede:

„(1) Marca comunitară este declarată nulă, ca urmare a unei cereri depuse la Oficiu sau a unei cereri reconvenționale în cadrul unei acțiuni în contrafacere:

[...]

- (c) atunci când există un drept anterior menționat la articolul 8 alineatul (4) și când se îndeplinesc condițiile menționate la acel alineat.

[...]”

B. Regulamentul (CE) nr. 1234/2007⁵

6. Potrivit articolului 118b, intitulat „Definiții”, alineatul (1):

„(1) În sensul prezentei subsecțiuni, se aplică următoarele definiții:

- (a) «denumire de origine» înseamnă denumirea unei regiuni, a unui loc specific sau, în cazuri excepționale, a unei țări, utilizată pentru a descrie un produs menționat la articolul 118a alineatul (1) care respectă următoarele cerințe:
  - (i) calitatea și caracteristicile sale se datorează în mod esențial sau exclusiv unui anumit mediu geografic cu factorii săi naturali și umani;
  - (ii) strugurii din care este produs provin exclusiv din această arie geografică;
  - (iii) este produs în această arie geografică și
  - (iv) este obținut din soiuri de viță-de-vie aparținând speciei *Vitis vinifera*;

⁴ Regulamentul (CE) nr. 207/2009 al Consiliului din 26 februarie 2009 privind marca comunitară (JO 2007, L 78, p. 1).

⁵ Regulamentul (CE) nr. 1234/2007 al Consiliului din 22 octombrie 2007 de instituire a unei organizări comune a piețelor agricole și privind dispoziții specifice referitoare la anumite produse agricole (Regulamentul unic OCP) (JO 2007, L 299, p. 1), în versiunea modificată prin Regulamentul (CE) nr. 491/2009 al Consiliului din 25 mai 2009 (JO 2009, L 154, p. 1) (denumit în continuare „Regulamentul nr. 1234/2007”).

- (b) «indicație geografică» înseamnă o indicație referitoare la o regiune, un loc specific sau, în cazuri excepționale, o țară, utilizată pentru a descrie un produs menționat la articolul 118a alineatul (1) care respectă următoarele cerințe:
- (i) posedă o calitate, o reputație sau alte caracteristici specifice care pot fi atribuite zonei geografice respective;
  - (ii) strugurii, în proporție de cel puțin 85 %, provin exclusiv din această arie geografică;
  - (iii) este produs în această arie geografică și
  - (iv) este obținut din soiuri de viță-de-vie aparținând speciei *Vitis vinifera* sau unei încrucișări între *Vitis vinifera* și alte specii din genul *Vitis*.”

7. Articolul 118f, intitulat „Procedura preliminară la nivel național”, alineatele (6) și (7) prevede:

„(6) Statele membre adoptă actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentului articol până la 1 august 2009.

(7) În cazul în care un stat membru nu are legislație națională în ceea ce privește protecția denumirilor de origine și a indicațiilor geografice, acesta poate, doar cu titlu tranzitoriu, să acorde protecție denumirii în cauză în conformitate cu cerințele prezentei subsecțiuni la nivel național, aceasta producând efecte începând de la data la care cererea de protecție este înaintată Comisiei. Această protecție națională cu titlu tranzitoriu încetează la data la care este adoptată o decizie privind înregistrarea sau refuzul în temeiul prezentei subsecțiuni.”

8. Articolul 118l, intitulat „Relații cu mărcile comerciale”, prevede la alineatul (1):

„Atunci când o denumire de origine sau o indicație geografică este protejată în temeiul prezentului regulament, înregistrarea unei mărci comerciale corespunzând uneia dintre situațiile menționate la articolul 118m alineatul (2) și care se raportează la un produs aflat într-una dintre categoriile enumerate în anexa XIb este refuzată dacă cererea de înregistrare a mărcii este prezentată după data depunerii în fața Comisiei a cererii de protecție a denumirii de origine sau a indicației geografice și dacă se obține protecția denumirii de origine sau a indicației geografice respective în temeiul cererii.

Mărcile înregistrate cu încălcarea dispozițiilor de la primul paragraf se anulează.”

9. Potrivit articolului 118m, intitulat „Protecția”, alineatele (1), (2) și (3):

„(1) Denumirile de origine protejate și indicațiile geografice protejate pot fi utilizate de orice operator care comercializează un vin produs în conformitate cu caietul de sarcini corespunzător al produsului.

(2) Denumirile de origine protejate și indicațiile geografice protejate, precum și vinurile care utilizează aceste denumiri protejate în conformitate cu caietul de sarcini al produsului, sunt protejate împotriva:

(a) oricărei utilizări comerciale directe sau indirecte a unei denumiri protejate:

- (i) de produse comparabile care nu sunt conforme cu caietul de sarcini al produsului pentru denumirea protejată sau
- (ii) în măsura în care această utilizare exploatează reputația unei denumiri de origine protejată sau a unei indicații geografice protejate;

- (b) utilizării abuzive, imitării sau evocării, chiar dacă originea adevărată a produsului este indicată sau dacă denumirea protejată este tradusă sau însoțită de expresii precum «stil», «tip», «metodă», «manieră», «imitație», «gust», «similar» sau altele asemenea;
  - (c) oricărei indicații false sau înșelătoare privind proveniența, originea, natura sau calitățile esențiale ale produsului, care figurează pe partea interioară sau exterioară a ambalajului, în materialul publicitar sau documentele aferente produsului vinicol respectiv, precum și împotriva împachetării produsului într-un ambalaj de natură să creeze o impresie greșită cu privire la originea acestuia;
  - (d) oricărei alte practici de natură să inducă publicul în eroare cu privire la originea adevărată a produsului.
- (3) Denumirile de origine și indicațiile geografice protejate nu pot deveni generice în cadrul Comunității, în sensul articolului 118k alineatul (1).”

10. Potrivit articolului 118n, intitulat „Registrul”:

„Comisia întocmește și ține la zi un registru electronic al denumirilor de origine protejate și al indicațiilor geografice protejate pentru vinuri, care este accesibil publicului.”

11. Articolul 118s, intitulat „Denumiri de vinuri protejate în prezent”, prevede:

„(1) Denumirile de vinuri protejate în conformitate cu articolele 51 și 54 din Regulamentul (CE) nr. 1493/1999 și cu articolul 28 din Regulamentul (CE) nr. 753/2002 al Comisiei din 29 aprilie 2002 de stabilire a anumitor norme de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1493/1999 al Consiliului [din 17 mai 1999 privind organizarea comună a pieței vitivinicole (JO 1999, L 179, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 28, p. 190) în ceea ce privește descrierea, denumirea, prezentarea și protejarea anumitor produse vitivinicole [...] sunt protejate automat în temeiul prezentului regulament. Comisia le înscrie în registrul prevăzut la articolul 118n din prezentul regulament.

(2) În ceea ce privește denumirile de vinuri protejate menționate la alineatul (1), statele membre transmit Comisiei:

- (a) dosarele tehnice menționate la articolul 118c alineatul (1);
- (b) deciziile naționale de aprobare.

(3) Denumirile menționate la alineatul (1) pentru care informațiile menționate la alineatul (2) nu sunt prezentate până la 31 decembrie 2011 pierd protecția în temeiul prezentului regulament. Comisia ia măsurile administrative necesare pentru a radia aceste denumiri din registrul prevăzut la articolul 118n.

(4) Articolul 118r nu se aplică în cazul denumirilor de vinuri protejate menționate la alineatul (1).

Comisia poate decide, până la 31 decembrie 2014, din inițiativă proprie și în conformitate cu procedura menționată la articolul 195 alineatul (4), anularea protecției denumirilor de vinuri protejate menționate la alineatul (1), dacă acestea nu întrunesc condițiile prevăzute la articolul 118b.

[...]”

12. Sub titlul „Reguli mai restrictive impuse de statele membre”, articolul 120d prevede:

„Statele membre pot limita sau exclude utilizarea anumitor practici oenologice și pot impune restricții mai stricte pentru vinuri autorizate conform legislației comunitare și produse pe teritoriile lor, în scopul consolidării menținerii caracteristicilor esențiale ale vinurilor cu denumire de origine protejată sau cu indicație de origine protejată, ale vinurilor spumante și ale vinurilor licoroase.

Statele membre comunică aceste limitări, excluderi și restricții Comisiei, care le aduce la cunoștința celorlalte state membre.”

II. Istoricul litigiului

13. Din cuprinsul punctelor 1-15 din hotărârea atacată reiese că, la 27 octombrie 2006, societatea Bruichladdich Distillery Co. Ltd. (denumită în continuare „Bruichladdich”) a formulat o cerere de înregistrare a mărcii comunitare „Port Charlotte” pentru produse care fac parte din clasa 33 din Aranjamentul de la Nisa⁶, „Băuturi alcoolice”.

14. Marca contestată a fost înregistrată la 18 octombrie 2007, sub numărul 5421474, și publicată în Buletinul mărcilor comunitare nr. 60/2007 din 29 octombrie 2007.

15. La 7 aprilie 2011, IVDP a introdus la EUIPO o cerere de declarare a nulității mărcii, în temeiul articolului 53 alineatul (1) litera (c) coroborat cu articolul 8 alineatul (4), în temeiul articolului 53 alineatul (2) litera (d) și al articolului 52 alineatul (1) litera (a) coroborat cu articolul 7 alineatul (1) literele (c) și (g) din Regulamentul nr. 207/2009.

16. Ca răspuns la această cerere, Bruichladdich a limitat lista produselor pentru care era înregistrată marca în litigiu la „whisky”.

17. În susținerea cererii de declarare a nulității, IVDP a invocat DOP „porto” și „port”, care, în opinia sa, pe de o parte, ar fi protejate pe teritoriul tuturor statelor membre de diverse dispoziții din dreptul portughez și de articolul 118m alineatul (2) din Regulamentul nr. 491/2009 și, pe de altă parte, ar fi înregistrate și protejate în temeiul Aranjamentului de la Lisabona privind protecția și înregistrarea internațională a denumirilor de origine din 31 octombrie 1958, cu revizuirile și modificările ulterioare, în Franța, în Italia, în Cipru, în Ungaria, în Portugalia și în Slovacia.

18. Divizia de anulare a EUIPO a respins cererea de declarare a nulității la 30 aprilie 2013.

19. La 2 februarie 2014, IVDP a contestat la EUIPO decizia diviziei de anulare.

20. Prin decizia din 8 iulie 2014, Camera a patra de recurs a EUIPO a respins cele trei motive pe care se întemeia calea de atac.

21. În primul rând, camera de recurs a respins motivul întemeiat pe încălcarea articolului 53 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 207/2009 coroborat cu articolul 8 alineatul (4) din același regulament, în esență pentru motivul că protecția denumirilor de origine pentru vinuri era guvernată exclusiv de Regulamentul nr. 491/2009 și, prin urmare, ținea de competența exclusivă a Uniunii Europene. În plus, aceasta a considerat că, în speță, DOP ar fi protejate doar pentru vinuri, produs care nu este comparabil cu whisky, și că marca „Port Charlotte” nu evoca vinul de Oporto. Aceasta a adăugat că nu era necesar să se verifice dacă denumirile geografice „porto” sau „port” se bucurau de renume, întrucât marca în litigiu nu le evoca și nici nu le utiliza.

⁶ Aranjamentul de la Nisa privind clasificarea internațională a produselor și serviciilor în vederea înregistrării mărcilor din 15 iunie 1957, modificat la 28 septembrie 1979 (*Recueil des Traités des Nations Unies*, vol. 1154, nr. I 18200, p. 89).

22. În al doilea rând, camera de recurs a respins motivul întemeiat pe încălcarea articolului 53 alineatul (2) litera (d) din Regulamentul nr. 207/2009, întemeiat pe faptul că DOP „porto” și „port” erau înregistrate la Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (denumită în continuare „OMPI”) la 18 martie 1983, sub numărul 682, conform Aranjamentului de la Lisabona. Aceasta a afirmat că înregistrarea respectivă nu ar proteja decât termenul „porto” – și nu numai în Portugalia – care nu ar face parte din marca contestată.

23. În al treilea rând, camera de recurs a respins motivele întemeiate pe încălcarea articolului 52 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 207/2009 coroborat cu articolul 7 alineatul (1) literele (c) și (g) din același regulament. Aceasta consideră că marca contestată nu ar face referire în paralel la un loc – existent sau inexistent – denumit Port Charlotte, precum și „la orașul Oporto (Porto)”. Ea a adăugat că IVDP a invocat motivul absolut de refuz în temeiul articolului 7 alineatul (1) litera (c) din același regulament „abia în etapa căii de atac” și, în consecință, IVDP nu avea dreptul de a-l invoca. În orice caz, marca contestată nu ar fi susceptibilă să înșele publicul în ceea ce privește proveniența geografică a produsului pe care îl acoperă, în sensul articolului 7 alineatul (1) litera (g) din regulamentul menționat.

III. Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

24. La 15 septembrie 2014, IVDP a introdus la Tribunal o acțiune în anularea deciziei camerei de recurs. IVDP și-a structurat acțiunea în șase motive, dintre care cel de al treilea prezintă cel mai mult interes pentru recurs și privește încălcarea articolului 53 alineatul (1) litera (c) coroborat cu articolul 8 alineatul (4) din Regulamentul nr. 207/2009.

25. IVDP reproșă camerei de recurs că a considerat în mod greșit că protecția vinurilor acoperite prin DOP Porto/Port intra doar sub incidența Regulamentului nr. 491/2009, cu excluderea protecției oferite de dreptul portughez.

26. Prin intermediul aceluiași motiv, independent de aluziile la dreptul portughez, IVDP a criticat aprecierile camerei de recurs cu privire la compatibilitatea mărcii „Port Charlotte” și a DOP Porto/Port, invocând articolul 118m din Regulamentul nr. 491/2009.

27. În ceea ce privește acest articol, IVDP a susținut succesiv că: i) interzice utilizarea comercială directă sau indirectă a unei DOP pentru produse comparabile, situație care se regăsește în cazul vinului de Oporto și al whisky-ului, ii) chiar dacă nu era vorba despre produse comparabile, utilizarea comercială în cuprinsul mărcii în litigiu a termenului Port, care corespunde DOP, implica exploatarea reputației sau a prestigiului acesteia, comportament respins de articol și iii) în orice caz, marca „Port Charlotte” imita sau evoca DOP Porto/Port.

28. Tribunalul a admis argumentele formulate de IVDP cu privire la aplicarea dreptului național. Analiza sa l-a determinat să concluzioneze că cauzele de declarare a nulității unei mărci înregistrate pot fi întemeiate în mod alternativ sau cumulativ pe drepturi anterioare „potrivit legislației [Uniunii] sau dreptului național care reglementează protecția acestora”. Tribunalul consideră că protecția conferită DOP poate fi completată de dreptul național relevant atunci când acesta le atribuie o protecție suplimentară.

29. Pe baza acestei premise și ținând seama că IVDP invocase normele relevante ale dreptului portughez pentru DOP Porto/Port, camera de recurs nu putea refuza aplicarea dreptului național, pentru motivul că protecția acestei denumiri de origine era reglementată exclusiv prin Regulamentul nr. 491/2009 și ținea de competența exclusivă a Uniunii.

30. În ceea ce privește restul motivelor de nulitate invocate de IVDP, Tribunalul a confirmat compatibilitatea mărcii contestate cu DOP Porto/Port, într-o apreciere analogă (cu variații ușoare) cu cea a camerei de recurs.

IV. Recursul formulat de EUIPO

31. Prin intermediul motivului unic de recurs, EUIPO reproșează în esență Tribunalului că a susținut că DOP pot beneficia, în conformitate cu dreptul național, de o protecție suplimentară și paralelă cu cea oferită de dreptul Uniunii. Această teză implică, pentru EUIPO, o aplicare eronată a articolului 53 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 207/2009 coroborat cu articolul 8 alineatul (4) și cu articolul 53 alineatul (2) litera (d) din regulamentul menționat.

32. EUIPO recunoaște că termenii „Porto” și „port” erau, la data formulării cererii de înregistrare a mărcii „Port Charlotte” (27 octombrie 2006), termeni acoperiți de legislația comunitară care reglementează protecția DOP. Reglementarea aplicabilă în momentul contestării mărcii înregistrate (7 aprilie 2011) era Regulamentul nr. 1234/2007, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 491/2009. Această modificare, care a adăugat la Regulamentul nr. 1234/2007 articolele 118a-118t, s-a limitat să reproducă articolele 33-51 și 53 din Regulamentul (CE) nr. 479/2008⁷. Pentru a aprecia intenția legiuitorului Uniunii cu privire la protecția DOP pentru vinuri, trebuie să se acorde, așadar, o atenție deosebită nu numai dispozițiilor și considerentelor Regulamentului nr. 1234/2007, ci și celor ale Regulamentului nr. 479/2008.

33. EUIPO se întemeiază pe Hotărârea din 8 septembrie 2009, Budějovický Budvar⁸, și face paralelă între regimul de protecție al DOP vinicole și cel al DOP pentru produse alimentare și agricole, reglementat prin Regulamentul (CE) nr. 510/2006⁹. Această hotărâre îl îndreptățește să afirme că Tribunalul săvârșește o eroare de drept prin faptul că admite un regim național de protecție suplimentară, dat fiind că, întrucât există o legislație uniformă în dreptul Uniunii, orice altă protecție prin intermediul dreptului național este exclusă. Regulamentul nr. 491/2009 prevede norme uniforme și exhaustive pe întregul teritoriu al Uniunii.

34. În această privință, EUIPO prezintă trei argumente: i) pentru ca legislația națională să poată coexista cu sistemul dreptului Uniunii sau să poată deroga de la acesta, norme exprese trebuie să prevadă acest lucru, or articolul 8 alineatul (4) din Regulamentul nr. 207/2009 nu poate fi considerat ca atare. Se face doar o trimitere generală care nu conferă drepturilor naționale capacitatea de a deroga de la regimul de protecție al Uniunii, ii) principiul subsidiarității în exercitarea competențelor partajate nu permite, în conformitate cu articolul 2 alineatul (2) TFUE, ca statele membre să își poată exercita competențele după ce instituțiile Uniunii au hotărât să și le exercite pe ale lor, iii) potrivit jurisprudenței Curții în materie de protecție a denumirilor de origine pentru produsele agricole și alimentare¹⁰, protecția acordată de dreptul națională încetează atunci când protecția acordată de dreptul Uniunii intră în vigoare.

⁷ Regulamentul (CE) nr. 479/2008 al Consiliului din 29 aprilie 2008 privind organizarea comună a pieței vitivinicole, de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1493/1999, a Regulamentului (CE) nr. 1782/2003, a Regulamentului (CE) nr. 1290/2005 și a Regulamentului (CE) nr. 3/2008 și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 2392/86 și a Regulamentului (CE) nr. 1493/1999 (JO 2008, L 148, p. 1). În vigoare de la 1 august 2009 pentru dispozițiile de punere în aplicare.

⁸ Hotărârea din 8 septembrie 2009, Budějovický Budvar (C-478/07, EU:C:2009:521).

⁹ Regulamentul (CE) nr. 510/2006 al Consiliului din 20 martie 2006 privind protecția indicațiilor geografice și a denumirilor de origine ale produselor agricole și alimentare (JO 2006, L 93, p. 12, Ediție specială, 03/vol. 71, p. 114).

¹⁰ Hotărârea din 4 martie 1999, Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola (C-87/97, EU:C:1999:115).

35. IVDP se opune acestei perspective, înlăturând paralelismul între Regulamentul nr. 491/2009, aplicabil DOP viticole (articolele 118a-118z) și Regulamentul nr. 510/2006, aplicabil denumirilor de origine ale altor produse agricole și alimentare. În opinia acestuia, ar fi necesar să se respingă transpunerea jurisprudenței Curții cu privire la Regulamentul nr. 510/2006¹¹ în sectorul vitivinicol. IVDP consideră că poziția sa este întărită de punctul 28 din Hotărârea Assica și Karfts Foods Italia¹².

36. Pentru IVDP, articolul 8 alineatul (4) din Regulamentul nr. 207/2009 justifică aplicarea protecției prevăzute de dreptul național. Acesta critică afirmația EUIPO cu privire la posibilitatea unei denaturări a funcționării pieței interne în cazul în care s-ar accepta că drepturile naționale pot acorda o protecție suplimentară și arată că protecția conferită de dreptul portughez DOP care se bucură de un mare renume este identică cu cea conferită de dreptul mărcilor Uniunii.

37. Bruichladdich susține pe scurt raționamentul EUIPO cu privire la caracterul exhaustiv al protecției DOP și a IGP conferite de dreptul Uniunii Europene.

38. Dimpotrivă, guvernul portughez consideră că trebuie să se respingă teza potrivit căreia protecția conferită DOP de dreptul Uniunii este exhaustivă și se impune la orice alt nivel de protecție națională.

V. Recursul incident formulat de IVDP

39. Pe lângă opoziția sa la recursul formulat de EUIPO, IVDP formulează propriul recurs, pe baza a trei motive. Primul dintre acestea¹³ corespunde în linii generale celui pe care l-a prezentat atunci când a răspuns la motivul corelativ al EUIPO cu privire la aplicarea exclusivă a protecției acordate DOP de dreptul Uniunii.

40. Prin intermediul celui de al doilea motiv, IVDP reproșează Tribunalului¹⁴ că a încălcat articolul 118m alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 491/2009, în măsura în care a considerat că marca contestată nu utiliza și nici nu evoca DOP Porto/Port, astfel încât nu ar fi fost necesar să verifice renumele său.

41. Potrivit IVDP, introducerea termenului „port” în marca în litigiu imită sau evocă DOP Porto/Port, care are dreptul la protecția prevăzută la articolul 118m alineatul (2) litera (a) punctul (ii) din Regulamentul nr. 491/2009. Curtea a precizat deja că noțiunea „evocare” acoperă ipoteza în care termenul utilizat pentru a desemna un produs încorporează o parte a unei denumiri protejate, astfel încât consumatorului, în prezența numelui produsului, îi este indusă, ca imagine de referință, marfa care beneficiază de respectiva denumire¹⁵.

42. Prin intermediul celui de al treilea motiv, IVDP reproșează Tribunalului că a considerat¹⁶ că utilizarea mărcii în litigiu nu implică utilizarea abuzivă, imitarea sau evocarea AOP Porto/Port, ceea ce, în opinia acestuia, încalcă articolul 118m alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 491/2009. În acest sens, respinge observațiile Tribunalului privind caracteristicile vinului de Oporto și ale whisky-ului care i-au permis să concluzioneze că aceste două băuturi alcoolice sunt bine cunoscute de consumatorul mediu. Pentru IVDP, este vorba, în realitate, despre produse comparabile.

11 Hotărârea din 8 septembrie 2009, Budějovický Budvar (C-478/07, EU:C:2009:521).

12 Hotărârea din 8 mai 2014, Assica și Kraft Foods Italia (C-35/13, EU:C:2014:306).

13 Cel în care IVDP critică în special punctele 38 și 41 din hotărârea atacată.

14 În mod concret, acesta critică punctele 68-73 din hotărârea atacată.

15 IVDP citează Hotărârea din 4 martie 1999, Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola (C-87/97, EU:C:1999:115, punctul 25), Hotărârea din 26 februarie 2008, Comisia/Germania (C-132/05, EU:C:2008:117, punctul 44), și Hotărârea din 14 iulie 2011, Bureau national interprofessionnel du Cognac (C-4/10 și C-27/10, EU:C:2011:484, punctul 56).

16 Se face referire cu privire la acest aspect la punctele 74-77 din hotărârea atacată.

43. În opinia EUIPO, al doilea și al treilea motiv ale acestui recurs sunt inadmisibile, întrucât nu se referă la aprecieri ale Tribunalului cu privire la drept, ci la considerarea probei și a elementelor de fapt. În acest sens, EUIPO invocă Hotărârea din 21 ianuarie 2016, Viiniverla¹⁷, în care Curtea a declarat că aprecierea evocării nu constituie o chestiune de drept.

44. În mod subsidiar, în ceea ce privește caracterul comparabil al mărcii și al DOP, IVDP nu ar fi făcut decât să reproducă, în opinia EUIPO, argumentele pe care le-a prezentat deja în primă instanță, fără a demonstra că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept sau a denaturat elementele de fapt. În plus, EUIPO consideră că Tribunalul a aplicat în mod corect jurisprudența consacrată în Hotărârea Viiniverla¹⁸, cu privire la noțiunea „evocare”.

45. În ceea ce privește primul motiv al recursului invocat de IVDP, EUIPO face trimitere la declarațiile referitoare la protecția uniformă și exhaustivă oferită de dreptul Uniunii care figurează în propria acțiune.

46. Bruichladdich se opune de asemenea primului motiv de recurs al IVDP și solicită respingerea acestuia, în temeiul jurisprudenței Curții cu privire la Regulamentul nr. 510/2006, pe care Tribunalul ar fi aplicat-o în mod corect. Exclusivitatea sistemului nu ar împiedica protecția națională a DOP și a IGP, aceasta continuând să fie posibilă, dar numai atunci când aceste indicații geografice nu intră în domeniul de aplicare al regulamentelor UE.

47. Bruichladdich subliniază că, în domeniile acoperite de regulamentele Uniunii Europene, este necesar să se considere obiectivul comun de creare a unui regim de protecție unică la nivelul Uniunii, ceea ce face imposibilă o garanție dublă, întemeiată atât pe dreptul național, cât și pe dreptul Uniunii. Singura excepție admisă este preconizarea aplicării unui regim tranzitoriu [articolul 5 alineatul (6) din Regulamentul nr. 510/2006 și articolul 118f alineatele (6) și (7) din Regulamentul nr. 491/2009].

48. În sfârșit, în opinia Bruichladdich, al doilea și al treilea motiv de recurs ale IVDP sunt lipsite de temei. Publicul pertinent al Uniunii nu riscă să confunde marca controversată și DOP Porto/Port în cazul în care s-a confruntat cu ea. Aceasta din urmă face trimitere la o zonă de pe teritoriul portughez, în timp ce prima nu face trimitere la nicio regiune, ci la un mediu maritim legat de un port sau la un prenume feminin (Charlotte) care ar fi elementul principal al mărcii. Lipsa de similitudine între semne ar elimina opțiunea aplicării articolului 118m alineatul (2) din Regulamentul nr. 491/2009, fără să fie necesar să se examineze condițiile prevăzute de acest articol, și în special cea cu privire la exploatarea renumelui DOP „porto” sau „port”. În orice caz, produsele opuse nu ar fi comparabile în ceea ce privește ingredientele lor, gustul sau nivelul lor de alcool.

VI. Analiză

A. Observație preliminară

49. Litigiul care trebuie soluționat în acest recurs (dublu) a privit în principal problema dacă regimul juridic aplicabil protecției unei DOP viticole este, în mod exclusiv sau exhaustiv, cel prevăzut de Regulamentul nr. 1234/2007¹⁹.

17 Hotărârea din 21 ianuarie 2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, punctul 31).

18 Hotărârea din 21 ianuarie 2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35).

19 În hotărârea atacată și în observațiile scrise ale părților, Regulamentul nr. 491/2009 a fost citat ca fiind norma aplicabilă. În realitate, este vorba despre versiunea Regulamentului nr. 1234/2007 modificat prin Regulamentul nr. 491/2009. Inițial, Regulamentul nr. 1234/2007 cuprindea numai dispozițiile din sectorul vitivinicol care nu trebuiau reformat. Dispozițiile care erau în curs de modificare trebuiau integrate după adoptarea lor, ceea ce s-a efectuat prin Regulamentul nr. 479/2008 privind organizarea comună a pieței vitivinicole. Regulamentul nr. 491/2009 integrează în totalitate sectorul vitivinicol în Regulamentul nr. 1234/2007, introducând în acesta deciziile normative adoptate în Regulamentul nr. 479/2008.

50. IVDP susține, la fel ca hotărârea atacată, că trebuie să se asigure spațiu pentru dreptul portughez în măsura în care oferă un nivel de protecție mai ridicat decât cel al dreptului Uniunii. Această premisă nu poate fi însă admisă. În fapt, în înscrisurile prezentate Curții, IVDP nu a declarat nimic cu privire la conținutul specific al acestui pretins nivel superior de protecție²⁰. Nu aceasta a fost situația în fața Tribunalului, întrucât, în cadrul acțiunii în anulare²¹, IVDP afirma că dreptul portughez interzicea utilizarea DOP Porto/Port nu numai în cazul unui risc de confuzie, ci și atunci când utilizarea sa ilicită (printr-o marcă) putea aduce atingere renumelui DOP, obținând profit în mod necuvenit din caracterul distinctiv sau din prestigiul acesteia.

51. Repetăm că premisa nu este exactă, întrucât protecția pe care dreptul Uniunii o asigură DOP viticole este cel puțin la fel de ridicată ca cea oferită de dreptul portughez prezentat de IVDP. În mod concret, una dintre cauzele care se opun înregistrării mărcilor Uniunii este tocmai încercarea de a obține un profit necuvenit din prestigiul unei DOP pentru vinuri.

52. În realitate, IVDP însuși recunoaște în mod implicit sau explicit această realitate, dintr-un dublu punct de vedere. Pe de o parte, în prezentarea recursului său incident, acesta se întemeiază pe Regulamentul nr. 1234/2007 pentru a susține că 118m alineatul (2) litera (b) punctul (ii) din acesta îi permite „să obțină o protecție împotriva utilizării mărcii contestate «în măsura în care utilizarea amintită exploatează reputația unei denumiri de origine» «PORT»”²². Pe de altă parte, acesta arată că „tipul de protecție acordată de legislația portugheză indicațiilor geografice care beneficiază de mare renume este identică cu protecția acordată de dreptul UE mărcilor de renume”²³.

53. Deși dreptul portughez și cel al Uniunii oferă o protecție echivalentă în aceste ipoteze, considerăm că discuțiile care au loc cu privire la aplicarea priorității a uneia sau a celeilalte pe baza nivelului pretins mai ridicat al protecției DOP care intră sub incidența legislațiilor naționale sunt în mare parte artificiale. Prin urmare, Tribunalul s-ar fi putut limita să examineze restul motivelor acțiunii fără să fie necesar să se extindă în domeniul unei problematice mai largi care, fiind totodată, fără îndoială, interesantă, nu se ridică în speță.

54. Cu toate acestea, din moment ce hotărârea atacată cuprinde observații (și dispozitivul care decurge de aici) contrare aplicării exhaustive a dreptului Uniunii pentru a delimita protecția DOP pentru vinuri, aceasta trebuie să se confrunte cu critica formulată în recurs. Anticipăm deja că soluția va implica interpretarea regulamentelor aplicabile și în special a Regulamentului nr. 1234/2007, în versiunea modificată prin Regulamentul nr. 491/2009²⁴.

B. Cu privire la motivul unic al recursului formulat de EUIPO și la primul motiv al recursului incident formulat de IVDP

55. Ne pare pertinent să se analizeze împreună motivul unic al recursului formulat de EUIPO și primul motiv al recursului incident formulat de IVDP. Aceste două motive, deși cu perspective diferite, privesc problema caracterului exhaustiv al aplicării Regulamentului nr. 1234/2007, spre deosebire de teza potrivit căreia DOP viticole pot beneficia de o protecție suplimentară întemeiată pe dreptul național.

20 La ședință, avocatul IVDP a explicat, pentru a răspunde la întrebările Curții, că protecția superioară a dreptului național consta în interdicția ca o marcă să beneficieze necuvenit de prestigiul DOP Porto/Port.

21 Punctul 60 din cererea introductivă depusă la Tribunal la 15 septembrie 2014.

22 Punctul 62 din recursul incident.

23 Punctul 90 din memoriul în apărare formulat de IVDP în recursul declarat de EUIPO.

24 Este necesar să se adauge că motivele care au determinat legiuitorul Uniunii să stabilească organizarea pieței vitivinicole figurează în considerentele Regulamentului nr. 479/2008, anterior Regulamentului nr. 491/2009, aceste considerente devenind astfel un instrument de interpretare a domeniului de aplicare al reglementării.

56. EUIPO se întemeiază pe Hotărârea Budějovický Budvar²⁵ pentru a exclude ideea că dreptul național poate oferi DOP un nivel de protecție care să fie superior celui stabilit de dreptul Uniunii. În cauza citată anterior, Curtea a trebuit să soluționeze o problemă identică²⁶, chiar dacă aceasta din urmă privea protecția conferită de Regulamentul nr. 510/2006 unei indicații geografice de bere. În hotărâre s-a afirmat caracterul exhaustiv al acestei protecții, întrucât finalitatea regulamentului nu era „de a institui, pe lângă normele naționale care pot să își continue existența, un regim complementar de protecție a indicațiilor geografice calificate, după modelul, spre exemplu, al celui creat prin Regulamentul (CE) nr. 40/94 al Consiliului din 20 decembrie 1993 privind marca comunitară (JO 1994, L 11, p. 1, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 146), ci de a prevedea un regim de protecție uniform și exhaustiv pentru astfel de indicații”²⁷.

57. Tezele care se opun în prezentul recurs susțin sau, respectiv, combat ideea că jurisprudența Curții cu privire la Regulamentul nr. 510/2006 poate fi extinsă la domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1234/2007. În opinia IVDP, DOP pentru vinuri prezintă caracteristici atât de speciale încât protecția lor trebuie să fie diferită de cea pe care dreptul Uniunii o conferă altor figuri similare.

58. Tribunalul recunoaște²⁸, într-o primă etapă, că articolul 118m alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 1234/2007 stabilește în mod uniform și exclusiv atât autorizarea, cât și limitele și, după caz, interzicerea utilizării comerciale a indicațiilor geografice. Totuși, acesta afirmă imediat după²⁹ că articolul 8 alineatul (4) din Regulamentul nr. 207/2009 (privind mărcile Uniunii) permite să se prevină înregistrarea unei mărci sau să se obțină anularea acesteia după înregistrare, în cazul în care aceasta este opusă unui semn anterior protejat de dreptul Uniunii sau de dreptul național. Tribunalul deduce de aici că DOP Porto/Port ar putea beneficia de protecția suplimentară conferită eventual de dreptul portughez.

59. O interpretare izolată a articolului 8 alineatul (4) din Regulamentul nr. 207/2009 ar permite, în teorie, să se confirme concluzia la care ajunge Tribunalul. Totuși, interpretarea acestuia nu poate face abstracție de implicațiile care rezultă din alte elemente normative ale dreptului Uniunii. În mod concret, trebuie să se examineze reglementarea proprie DOP și IGP, după ce Uniunea și-a exercitat în privința lor propriile competențe. În plus, legiuitorul Uniunii și-a exercitat aceste competențe prin introducerea în Regulamentul nr. 1234/2007 a unei dispoziții speciale (articolul 118l) prin care se urmărește să se stabilească tocmai relația dintre aceste modalități ale drepturilor de proprietate intelectuală (cu caracter colectiv) și mărci înregistrate ale Uniunii (cu caracter individual).

60. Astfel, legiuitorul Uniunii a decis să își exercite competențele cu privire la DOP și la IGP atât în domeniul produselor agricole și alimentare (Regulamentul nr. 510/2006), cât și în cel al băuturilor spirtoase (Regulamentul nr. 110/2008)³⁰ și în cel referitor la sectorul vitivinicol (Regulamentul nr. 1234/2007). În afara domeniilor acoperite de aceste regulamente, denumirile de origine și indicațiile geografice continuă să țină de competența statelor membre.

25 Hotărârea din 8 septembrie 2009, Budějovický Budvar (C-478/07, EU:C:2009:521).

26 Termenii acestei controversă erau atât de similari cu cei din prezentul litigiu, încât, opt ani mai târziu, cuvintele avocatului general Ruiz-Jarabo Colomer deduse din cuprinsul punctului 89 din Concluziile sale prezentate în această cauză sunt încă valabile: „[p]e scurt, instanța de trimitere solicită Curții să se pronunțe asupra exclusivității sistemului de protecție comunitară a indicațiilor geografice și a denumirilor de origine, unul dintre aspectele cele mai discutate în acest domeniu, asupra căruia jurisprudența nu s-a pronunțat decât parțial până în prezent”.

27 Hotărârea din 8 septembrie 2009, Budějovický Budvar (C-478/07, EU:C:2009:521, punctul 114).

28 Hotărârea atacată, punctul 38.

29 *Ibidem*, punctele 44-49.

30 Regulamentul (CE) nr. 110/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 ianuarie 2008 privind definirea, desemnarea, prezentarea, etichetarea și protecția indicațiilor geografice ale băuturilor spirtoase și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 1576/89 al Consiliului (JO 2008, L 39, p. 16).

61. În sectoarele comunitarizate, protecția conferită de regulamentele Uniunii nu privește toate denumirile de origine sau indicațiile geografice, ci numai pe cele care sunt definite în regulamentele menționate. În privința primelor, protecția acoperă DOP care desemnează produsele a căror calitate și caracteristici se datorează, în esență și în mod exclusiv, unui mediu geografic specific, cu factorii naturali și umani. În privința celorlalte, doar denumirile calificate sunt protejate, cele care privesc produsele atunci când au o calitate, un renume sau alte caracteristici speciale care pot fi atribuite originii lor geografice (IGP). IGP împart cu DOP componenta teritorială, însă acestea din urmă sunt rezervate pentru produse ale căror particularități se datorează factorilor naturale sau umani de la locul lor de origine.

62. În aceste condiții, în cazul DOP viticole, acțiunea legislativă a Uniunii a epuizat ca atare domeniul protecției, pentru a-și uniformiza regimul pentru toate statele membre³¹. Marja de apreciere a statelor le permite să își desfășoare acțiunea în sectorul reglementării indicațiilor geografice simple (care nu sunt calificate), cu alte cuvinte, cele care nu necesită ca produsele să aibă un atribut specific sau un anumit renume, care au la bază locul lor de origine, dar ale căror calități trebuie să fie totuși suficiente pentru identificarea acestui loc. Reglementarea Uniunii acoperă doar DOP și IGP, însă aceasta procedează în mod exhaustiv, în timp ce indicațiile geografice simple își bazează protecția pe dreptul național.

63. Paralelismul, în esență, între Regulamentul nr. 510/2006, pe de o parte, și Regulamentul nr. 1234/2007 în partea cu privire la DOP pentru vinuri, pe de altă parte, ne pare incontestabil. Finalitatea lor este aceeași, aceea de a asigura consumatorul – precum și, din alt punct de vedere, pe titularii denumirilor respective – că produsele care sunt vizate de unul dintre aceste regulamente respectă un nivel ridicat de calitate, pe baza originii lor geografice. Regulamentele coincid de asemenea pentru că aceste produse (vinicole într-un caz, alimentare și agricole în general, în celălalt caz) trebuie supuse aceluiași sistem de înregistrare și de protecție consecutivă uniformă pe întregul teritoriu al Uniunii, indiferent de originea lor națională.

64. În fapt, Regulamentul nr. 479/2008 (al cărui text ar implica ulterior reforma Regulamentului nr. 1234/2007) subliniază că acesta din urmă reprezintă doar transpunerea, în domeniul DOP viticole, a principiilor Regulamentului nr. 510/2006. Considerentul (27) al acestuia indică în mod explicit că „cererile de denumire de origine protejată sau de indicație geografică protejată s[unt] examinate în conformitate cu politica comunitară orizontală referitoare la calitatea produselor alimentare, altele decât vinurile și băuturile spirtoase, definită în Regulamentul (CE) nr. 510/2006 al Consiliului din 20 martie 2006 privind protecția indicațiilor geografice și a denumirilor de origine ale produselor agricole și alimentare”.

65. Paralelismul astfel proclamat reiese din analiza caracteristicilor procedurii pentru înregistrarea DOP și a IGP. Hotărârea Budějovický Budvar a arătat că, „spre deosebire de celelalte regimuri comunitare de protecție a drepturilor de proprietate industrială și comercială, [...] procedura de înregistrare prevăzută de Regulamentele nr. 2081/92 și nr. 510/2006 este întemeiată pe o competență comună a statului membru interesat și a Comisiei, dat fiind că decizia de înregistrare a unei denumiri nu poate fi luată de Comisie decât dacă statul membru în cauză a făcut o cerere în acest sens și că o astfel de cerere nu poate fi făcută decât în cazul în care statul membru a verificat dacă aceasta este

³¹ În plus, legiuitorul urmărește să extindă la alte sectoare această tendință spre uniformizare. De exemplu, Parlamentul European a adoptat o propunere de rezoluție, la 6 octombrie 2015 privind eventuala extindere a protecției indicațiilor geografice ale Uniunii Europene la produse neagricole [2015/2053 (INI)]. În această rezoluție, pare că „legislațiile naționale existente care protejează produsele neagricole dau naștere la niveluri de protecție diferite în statele membre, iar această situație nu este conformă cu obiectivele pieței interne, iar acest aspect împiedică protecția eficientă a produselor respective pe teritoriul european și în statele membre în care sunt lipsite de reglementare legală, ceea ce evidențiază necesitatea de a elabora un sistem unic de protecție a indicațiilor geografice pe întregul teritoriu al Uniunii” (sublinierea noastră). A se vedea rezoluția în care se solicită Comisiei să elaboreze de îndată o propunere legislativă în acest sens, pe pagina de internet: http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A_8-2015-0259+0+DOC+XML+V0//ES.

justificată (a se vedea Hotărârea din 6 decembrie 2001, Carl Kühne și alții, C-269/99 [EU:C:2001:659], punctul 53). Procedurile naționale de înregistrare sunt, așadar, integrate în procedura decizională comunitară și constituie o parte esențială a acesteia. Ele nu pot exista în afara regimului de protecție comunitară³².

66. Acest model a fost integrat în Regulamentul nr. 479/2008 pentru sectorul vitivinicol³³ și în Regulamentul nr. 110/2008 (articolul 17) pentru băuturile spirtoase. Prin urmare, raționamentele urmate de Curte în Hotărârea Budějovický Budvar și pe care le-am reprodus la punctul anterior pentru această latură (procedurală) a Regulamentelor nr. 2081/92 și nr. 510/2006 pot fi extrapolate la Regulamentul nr. 1234/2007.

67. În plus, regulamentele înseși confirmă că adoptarea regulamentelor aplicabile DOP și IGP înlocuiesc regimurile naționale de protecție prin stabilirea unor norme tranzitorii, ținând seama de faptul că sisteme naționale care aveau deja o legislație care reglementează denumirile de origine și alte sisteme din care lipsea (sau lipsește) această legislație coexistau în Uniune³⁴.

68. În ceea ce privește vinurile, trebuie să se facă referire la Regulamentul nr. 1493/1999, al cărui articol 54 alineatul (2) definea „vinurile de calitate produse în regiuni determinate” (v.c.p.r.d.), și categoriile lor. Alineatul (4) al acestui articol prevedea că „[s]tatele membre transmit Comisiei lista cu v.c.p.r.d. pe care le recunosc, indicând pentru fiecare din aceste vinuri detalii privind dispozițiile naționale care reglementează producția și fabricarea lor”. Dat fiind că DOP Porto/Port beneficia de o protecție în conformitate cu dreptul portughez, vinurile sale au fost înscrise pe lista v.c.p.r.d. și erau automat protejate, în temeiul Regulamentului nr. 1234/2007 [articolul 118s alineatul (1)], Comisia înscriindu-le ulterior în registrul prevăzut la articolul 118n din același regulament (lista E-Bacchus)³⁵.

69. Totuși, acest caracter automat este nuanțat de articolul 118s din Regulamentul nr. 1234/2007, care a adoptat anumite măsuri de precauție pentru a garanta că vinurile din lista E-Bacchus respectau condițiile de eligibilitate, stabilind termene pentru ca statele membre să transmită informațiile necesare și pentru ca Comisia să controleze dacă înscrierea în registru era sau nu era adecvată³⁶.

70. În ipoteza în care un stat membru nu ar dispune de o legislație națională cu privire la DOP, articolul 118f alineatul (7) din Regulamentul nr. 1234/2007 îi permite, doar cu titlu provizoriu, să acorde protecție denumirii la nivel național. Această protecție tranzitorie încetează la data la care Comisia adoptă o decizie de înregistrare sau de refuz al înregistrării în conformitate cu regulamentul menționat.

32 Hotărârea din 8 septembrie 2009, Budějovický Budvar (C-478/07, EU:C:2009:521, punctele 116 și 117). Același obiectiv de a garanta în cadrul Uniunii protecția uniformă a indicațiilor geografice care corespund regulamentului [în acest caz Regulamentul (CEE) nr. 2081/92 al Consiliului din 14 iulie 1992 privind protecția indicațiilor geografice și a denumirilor de origine ale produselor agricole și alimentare (JO 1992, L 208, p. 1)], sub rezerva înregistrării lor în conformitate cu regulamentul, figurează în Hotărârea din 9 iunie 1998, Chiciak și Fol (C-129/97 și C-130/97, EU:C:1998:274, punctul 25). În aceeași ordine de idei, a se vedea Hotărârea din 4 martie 1999, Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola (C-87/97, EU:C:1999:115, punctul 18).

33 Considerentul (29) al acestui regulament descrie calea care trebuie urmată pentru a obține protecție prin intermediul registrului comunitar și revine Comisiei sarcina de a se asigura, pe de o parte, că cererile de înscriere respectă condițiile enumerate în regulament și, pe de altă parte, ca această abordare să fie uniformă în toate statele membre.

34 Hotărârea din 8 septembrie 2009, Budějovický Budvar (C-478/07, EU:C:2009:521, punctele 118-120), și Hotărârea din 9 iunie 1998, Chiciak și Fol (C-129/97 și C-130/97, EU:C:1998:274, punctul 28), au considerat acest element ca un indicator al pierderii de către statele membre a regimului lor de protecție.

35 A se vedea <http://ec.europa.eu/agriculture/markets/wine/e-bacchus/index.cfm>

36 În temeiul acestui articol, Comisia putea, în cazul în care informația relevantă nu era prezentată în termenele stabilite, să elimine DOP din lista E-Bacchus. Aceasta putea decide de asemenea, până la 31 decembrie 2014, cu privire la anularea protecției DOP care nu respectau condițiile prevăzute la articolul 118b din Regulamentul nr. 1234/2007.

71. Toate aceste dispoziții tranzitorii confirmă, dacă mai este nevoie, că statele membre și-au pierdut competența de a conferi o protecție suplimentară și consolidată DOP cu privire la vinuri, odată ce acestea beneficiază de statutul care le este recunoscut de Regulamentul nr. 1234/2007. În caz contrar, prevederea transformării unei situații vechi în una nouă, a cărei finalitate este tocmai structurarea transferului competenței pentru a stabili cadrul de protecție, nu ar avea niciun sens. Încă o dată, observațiile care figurează în Hotărârea Budějovický Budvar³⁷ pot fi transpuse cu privire la acest aspect în Regulamentul nr. 1234/2007.

72. În fața acestor elemente de observație (și a celorlalte elemente subiacente în Hotărârea Budějovický Budvar³⁸, pe care nu considerăm oportun să o dezbatem aici), IVDP insistă asupra diferențelor dintre Regulamentele nr. 510/2006 și nr. 479/2008. Fără a nega însă că unele dintre aceste diferențe există, considerăm că ele nu invalidează analogia profundă a celor două regulamente, în ceea ce privește obiectivele și caracteristicile lor esențiale.

73. IVDP invocă considerentul (28) al Regulamentului nr. 479/2008 pentru a susține că Uniunea urmărea să respecte particularitățile naționale în materie de protecție a vinurilor, după cum dovedește modul său de redactare: „[p]entru a menține caracteristicile calitative specifice ale vinurilor cu denumire de origine sau cu indicație geografică, statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a pune în aplicare norme mai restrictive în acest sens”.

74. Totuși, acest raționament nu ne pare convingător. Dimpotrivă, trebuie să se coroboreze sensul considerentului (28) al Regulamentului nr. 479/2008 cu articolul 120d din Regulamentul nr. 1234/2007, care permite statelor membre să solicite utilizarea anumitor practici oenologice sau să stabilească restricții mai severe pentru vinurile produse pe teritoriul lor și acoperite de DOP. Acest articol nu invalidează uniformitatea și nici caracterul exclusiv al regimului de protecție conferit DOP ale căror vinuri au atins pragurile minime de calitate. Dacă un stat membru prevede că vinurile sale vor putea avea acces la statutul de DOP numai după ce vor fi respectat practicile de producție mai riguroase, poate proceda astfel în mod legitim. Totuși, repetăm că această cerință nu înseamnă că regimul de protecție al DOP, odată înregistrată pentru întregul teritoriu al Uniunii, poate fi abandonat conform dreptului național³⁹.

75. Raționamentul evocat până în prezent ne determină să propunem admiterea motivului unic al recursului formulat de EUIPO. Deși Tribunalul a subliniat în mod întemeiat în hotărâre caracterul „exclusiv” al protecției acordate de articolul 118m alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 1234/2007⁴⁰, acesta a săvârșit o eroare de drept prin faptul că a invalidat, la următoarele puncte din hotărâre (punctele 44-49), această afirmație corectă admitând o protecție complementară în temeiul dreptului național pe care o respinsese în mod implicit înainte.

37 Hotărârea din 8 septembrie 2009, Budějovický Budvar (C-478/07, EU:C:2009:521).

38 *Ibidem*.

39 Admiterea nivelurilor naționale de calitate superioară, care depășesc nivelurile stabilite în regulamente, figurează, și pentru băuturile spirtoase, la articolul 6 din Regulamentul nr. 110/2008.

40 Astfel, punctul 38 din hotărârea atacată are următorul cuprins: „în conformitate cu spiritul și cu sistemul cadrului de reglementare unic al politicii agricole comune [considerentul (1) al Regulamentului nr. 491/2009; a se vedea, de asemenea în acest sens și prin analogie cu Regulamentul nr. 510/2006, Hotărârea din 8 septembrie 2009, Budějovický Budvar (C-478/07, [...], EU:C:2009:521, punctul 107 și următoarele], în ceea ce privește domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 491/2009, condițiile exacte și întinderea acestei protecții sunt stabilite exclusiv la articolul 118m alineatele (1) și (2) din același regulament”.

C. Cu privire la al doilea și la al treilea motiv ale recursului incident formulat de IVDP

1. Cu privire la admisibilitatea motivelor

76. O primă interpretare a acestor două motive de recurs invocate de IVDP ar putea conduce la respingerea lor, astfel cum susțin celelalte părți din litigiu, în măsura în care par să aibă în vedere simple aprecieri ale Tribunalului care sunt excluse de la controlul Curții, potrivit jurisprudenței constante a acesteia din urmă⁴¹.

77. Astfel, în cazul în care conținutul acestor două motive s-ar limita la diferențierea aprecierilor Tribunalului în ceea ce privește similitudinea mărcii și a DOP, sau în ceea ce privește elementele predominante pe care publicul le-ar putea percepe pentru una dintre acestea, sau în ceea ce privește riscul de confuzie între ele, am fi de acord cu excepția de inadmisibilitate invocată.

78. Considerăm însă că nu acesta este sensul adevărat al celor două motive de recurs și că se ridică o adevărată problemă de drept, contestația neprivind simpla apreciere a faptelor și nici ceea ce Curtea desemnează prin expresia „considerații cu caracter factual”. Trebuie să se stabilească dacă interpretarea de către Tribunal a articolului 118m alineatul (2) literele (a) și (b) din Regulamentul nr. 1234/2007 a respectat conținutul normativ al articolului menționat. Pentru a confirma sau a respinge această interpretare, este necesar în mod vădit să se utilizeze noțiuni juridice (utilizarea, uzurparea, imitarea, evocarea, profitul necuvenit din renume) care, aplicate anumitor semne distinctive și DOP, impun în mod necesar o judecată concretă și nu doar abstractă. În cazul în care Curtea nu ar putea, atunci când își exercită misiunea de instanță de recurs, să verifice conformitatea cu dreptul a interpretării efectuate de Tribunal în acest domeniu, ne temem că ar fi reduse în mare măsură competențele sale de control.

79. EUIPO invocă în susținerea excepției sale de inadmisibilitate punctul 31 din Hotărârea Viiniverla⁴², în care Curtea a reamintit că revenea instanței care a adresat o întrebare preliminară sarcina „să aprecieze dacă denumirea «Verlados» [...] constituie o «evocare» în sensul articolului 16 litera (b) din Regulamentul nr. 110/2008, a indicației geografice protejate «Calvados»”. Cu toate acestea, nu se poate deduce din afirmația respectivă, logică în contextul unei trimeri preliminare, că Curtea nu are dreptul să se pronunțe, în cadrul unui recurs, cu privire la maniera în care Tribunalul a interpretat și a aplicat noțiunea juridică de evocare (sau orice altă noțiune analogă) în hotărârea sa.

80. În plus, ținând seama de termenii hotărârii instanței, chiar capacitatea DOP Porto/Port (deși aceasta ar putea fi orice altă DOP) de a îndeplini funcțiile inerente și de a beneficia de protecția dreptului Uniunii care se pune în discuție în cauză. În cazul în care am admite – așa cum rezultă din interpretarea efectuată de Tribunal atunci când a confirmat interpretarea camerei de recurs – că această denumire geografică are un caracter foarte slab distinctiv⁴³, astfel încât ar fi suficient să se adauge la termenul Port un alt termen (în speță „Charlotte”) pentru a putea înregistra mărcile Uniunii care identifică alte băuturi alcoolice, considerăm că DOP Porto/Port ar suferi un prejudiciu serios. Astfel, aceasta nu s-ar putea apăra împotriva mărcilor succesive depuse pentru băuturi alcoolice care ar utiliza elementul său caracteristic (Porto/Port), adăugând la acesta un termen oarecare dintre miile de termeni geografici sau toponimici posibili.

41 A se vedea pentru toate, recent, Hotărârea din 2 martie 2017, Panrico/EUIPO (C-655/15 P, nepublicată, EU:C:2017:155, punctul 68), în care Curtea citează Ordonanța din 16 mai 2013, Arav/H.Eich și OAPI (C-379/12 P, nepublicată, EU:C:2013:317, punctele 42, 81 și 82), Hotărârea din 19 martie 2015, MEGA Brands International/OAPI (C-182/14 P, EU:C:2015:187, punctele 48-51), și Ordonanța din 7 aprilie 2016, Harper Hygienics/EUIPO (C-475/15 P, nepublicată, EU:C:2016:264, punctele 35 și 36).

42 Hotărârea din 21 ianuarie 2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35).

43 Astfel cum au susținut EUIPO și Bruichladdich la ședință, însă cu alte cuvinte. În mod concret, EUIPO a arătat că „Porto și Port sunt termeni generici” chiar și atunci când aceasta și-a nuanțat ulterior afirmația, susținând că „aveau o anumită conotație generică”.

81. Cu alte cuvinte, eroarea de drept subiacentă în această parte din hotărârea Tribunalului constă, în opinia noastră, în faptul că nu respectă norma Uniunii care consacră dreptul DOP Porto/Port, întemeiat pe Regulamentul nr. 1234/2007, de a interzice înregistrarea oricărei mărci pentru băuturile alcoolice care utilizează această denumire. Dreptul de excludere (*ius excludendi alios*) reprezintă elementul esențial al protecției acordate DOP viticole de acest regulament, al cărui articol 118m alineatul (2) protejează DOP împotriva utilizării comerciale, directă sau indirectă, a denumirilor lor, în măsura în care această utilizare beneficiază de renumele unei DOP [litera (a)] și împotriva utilizării abuzive, a imitării sau a evocării DOP în cauză [litera (b)]. Motivele recursului incident formulat de IVDP privesc aceste două modalități de apărare, iar aceste motive ne par admisibile.

2. Cu privire la al doilea motiv al recursului incident formulat de IVDP

82. IVDP a susținut în fața Tribunalului în acțiunea sa în declararea nulității că camera de recurs încălca articolul 118m alineatul (2) litera (a) punctul (ii) din Regulamentul nr. 1234/2007, respingând argumentul potrivit căruia integrarea DOP Porto/Port în marca „Port Charlotte” implica un profit necuvenit din renumele său. Tribunalul i-a răspuns confirmând decizia camerei de recurs, și anume că „marca contestată nu utiliza, nici nu evoca denumirea de origine menționată, astfel încât nu era necesar să se verifice renumele acesteia”⁴⁴.

83. Acest răspuns al Tribunalului se îndepărtează de argumentele reclamantei. Atunci când reclamanta introduce o discuție cu privire la profitul necuvenit din renumele DOP, Tribunalul recurge la noțiunea „evocare”, care nu figurează în articolul 118m alineatul (2) litera (a) punctul (ii) din Regulamentul nr. 1234/2007, dar care figurează la același alineat litera (b), care face obiectul unui alt motiv al acțiunii.

84. Tribunalul nu este coerent atunci când afirmă că „marca contestată nu utiliza [...] denumirea de origine menționată” (punctul 72 din hotărârea atacată) și când afirmă imediat după că „termenul «port» face parte integrantă din marca contestată” (punctul 76 din hotărârea atacată, care este consacrat analizei evocării).

85. Înlăturând momentan problemele referitoare la evocare, asupra cărora vom reveni în următorul motiv, nu se poate contesta că marca „Port Charlotte” reproduce termenul propriu al DOP, și anume „Port”. Pare la prima vedere că componenta sa inițială este identică cu DOP. În consecință, prima condiție esențială pentru a obține protecția prevăzută la articolul 118m alineatul (2) litera (a) punctul (ii) din Regulamentul nr. 1234/2007 este îndeplinită și Tribunalul săvârșește o eroare prin faptul că nu o acceptă la punctul 72 din hotărâre.

86. Condiția privind renumele vinurilor a DOP este de asemenea îndeplinită și nu există discuții în această privință, întrucât poate fi considerată notorie⁴⁵. Prin urmare, discuția se limitează să stabilească dacă utilizarea termenului „Port” protejat de DOP în marca contestată implică un profit necuvenit al acesteia din urmă, în sensul articolului 118m alineatul (2) litera (a) punctul (ii) din Regulamentul nr. 1234/2007.

87. Motivele pentru care Tribunalul a respins existența acestui profit necuvenit se întemeiază pe o bază eronată din punct de vedere juridic, pe care am menționat-o deja. Pentru Tribunal, DOP Porto/Port este, în realitate, lipsită de caracter distinctiv propriu, întrucât odată cu integrarea singurului său termen (Porto/Port) într-o marcă pentru băuturi alcoolice care îl reproduce cu un alt cuvânt, va fi percepută de public ca fiind desemnarea unui simplu loc geografic (un port) caracterizat de al doilea

⁴⁴ Punctul 72 din hotărârea atacată.

⁴⁵ Conform IVDP (punctul 83 din acțiunea în anulare), EUIPO a admis renumele DOP Porto/Port în decizii anterioare pe care le-a citat în memoriu. Nu considerăm că acest aspect a făcut efectiv obiectul contestației, ținând seama de notorietatea și de recunoașterea internațională a vinurilor DOP.

element. Prin urmare, Porto/Port ar fi, potrivit acestei teze, o denumire fie generică, fie pur și simplu comună, susceptibilă de a fi însușită de orice operator economic care dorește să identifice propriile băuturi alcoolice cu ea, adăugând un alt termen (de persoană, de oraș sau de orice toponim sau accident geografic).

88. Această premisă ne pare inacceptabilă în măsura în care slăbește atât de mult caracterul distinctiv al DOP Porto/Port încât o transformă, *de facto*, într-o denumire generică, contrar interdicției exprese care figurează la articolul 118m alineatul (3) din Regulamentul nr. 1234/2007⁴⁶.

89. A admite, astfel cum procedează Tribunalul⁴⁷, că termenul „port” corespunde și în contextul băuturilor alcoolice mai degrabă unui port fluvial sau maritim decât unei DOP implică lipsirea acestuia de conținutul său până să îi atribui caracteristici generice care o privează de protecție. Deși „port” înseamnă port în limba engleză sau în limba franceză, această circumstanță nu poate justifica ca DOP să fie lipsită de protecție: decizia de a-i atribui aceeași protecție ca a altor DOP viticole, și nu o protecție diminuată în funcție de anumite considerații semantice, a fost adoptată atunci când autoritățile Uniunii au validat înregistrarea sa pe lista DOP.

90. În speță, consecința acestei protecții, conferită de dreptul Uniunii, este că termenul „Port” nu putea fi utilizat, singur sau asociat cu alți termeni, în mărci care identifică băuturi alcoolice susceptibile să obțină un profit necuvenit din renumele său (în special cele care identifică băuturile pentru care există o anumită proximitate concurențială, dat fiind că acestea sunt destinate aceluiași tip de public și împart aceleași canale de distribuție și de vânzare).

91. În consecință, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept prin faptul că a efectuat o apreciere incorectă a întinderii protecției de care beneficiază DOP viticole (inclusiv DOP Porto/Port), în timp ce această apreciere constituie condiția prealabilă pentru a se pronunța cu privire la eventualul profit necuvenit din renumele DOP pe care l-ar obține mărcile care își însușesc termenul caracteristic de DOP.

3. Cu privire la al treilea motiv al recursului incident formulat de IVDP

92. Acest motiv se întemeiază pe încălcarea articolului 118m alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 1234/2007. IVDP reproșează Tribunalului că nu a admis că există o evocare a DOP Porto/Port prin marca contestată⁴⁸.

93. În realitate, admiterea motivului anterior ar permite renunțarea la analiza acestuia, întrucât, după ce a subliniat încălcarea articolului 118m alineatul (2) litera (a) punctul (ii) din Regulamentul nr. 1234/2007, se impune anularea hotărârii Tribunalului. Cu toate acestea, vom efectua examinarea acestui al treilea motiv de recurs.

⁴⁶ Preocuparea de a interzice utilizarea necorespunzătoare a DOP pentru vinuri, invocând caracterul lor generic ipotetic, este foarte veche. Articolul 4 din Aranjamentul de la Madrid privind suprimarea indicațiilor false sau înșelătoare de origine a mărfurilor din 14 aprilie 1891 prevăzuse deja că „[i]nstanțele fiecărei țări vor trebui să decidă care sunt denumirile care, ca urmare a caracterului lor generic, nu intră sub incidența dispozițiilor prezentului aranjament, *denumirile regionale de proveniență a produselor vitivinicole nefiind însă cuprinse în rezerva specificată la acest articol*” (sublinierea noastră).

⁴⁷ Punctul 71 din hotărâre.

⁴⁸ Punctele 74-77 din hotărârea atacată.

94. Jurisprudența Curții⁴⁹ a declarat că noțiunea „evocare” „acoperă ipoteza în care termenul utilizat pentru a desemna un produs încorporează o parte a unei denumiri protejate, astfel încât consumatorului, în prezența numelui produsului, îi este indusă, ca imagine de referință, marfa care beneficiază de respectiva denumire”⁵⁰.

95. Interdicția evocării nu este în mod necesar legată de existența unei confuzii reale din partea publicului. Nu este necesar ca consumatorul să considere că marca evocatoare acoperă ceea ce DOP evocată protejează. Curtea a subliniat în mod constant că poate exista o „evocare” a unei DOP chiar în lipsa oricărui risc de confuzie între produse⁵¹.

96. Este adevărat că Tribunalul a făcut trimitere, la punctul 76 din hotărârea atacată, la jurisprudența Curții potrivit căreia nu este necesar să existe un risc de confuzie pentru a exista o evocare. Totuși, dezvoltându-și poziția cu privire la punctul respectiv, acesta a confirmat decizia camerei de recurs potrivit căreia nu exista „lipsa unei «evocări» a unui vin de Porto [...], whisky-ul fiind un produs diferit și niciun element al mărcii contestate neconținând o indicație potențial înșelătoare”⁵². După ce a stabilit această premisă, Tribunalul a respins motivul corelativ de anulare, referindu-se la „considerațiile prezentate la punctul 71 de mai sus” în ceea ce privește utilizarea mărcii în litigiu⁵³.

97. Considerăm că aceste argumente ale Tribunalului sunt afectate de o dublă eroare de drept: a) pe de o parte, aceasta este eronată cu privire la noțiunea însăși de „evocare”, astfel cum a fost interpretată de jurisprudența Curții, în măsura în care Tribunalul consideră că nu există o evocare în speță, întrucât nu există un risc de confuzie între whisky și vinul de Oporto, și, pe de altă parte, b), Tribunalul reiterează, făcând trimitere la un fragment anterior din hotărâre, aceeași eroare ca și cea examinată deja odată cu analiza celui de al doilea motiv al recursului formulat de IVDP.

98. Marca „Port Charlotte”, chiar „în lipsa oricărui risc de confuzie”⁵⁴ cu DOP Porto/Port, poate evoca, în percepția consumatorului european normal informat și suficient de atent, vinurile protejate de această DOP. Tribunalul ar fi trebuit să facă abstracție de riscul de confuzie⁵⁵ pentru a se concentra asupra problemei dacă noua marcă crea „o asociere de idei cu privire la originea produsului”⁵⁶, ținând seama în special de faptul că era vorba despre produse care prezintă analogii vizuale, ambele îmbuteliate ca băuturi alcoolice, și de asemănarea fonetică (parțială) dintre DOP cu renume și marca a cărei nulitate se solicita⁵⁷.

49 Hotărârea din 4 martie 1999, Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola (C-87/97, EU:C:1999:115, punctul 25), Hotărârea din 26 februarie 2008, Comisia/Germania (C-132/05, EU:C:2008:117, punctul 44), Hotărârea din 14 iulie 2011, Bureau national interprofessionnel du Cognac (C-4/10 și C-27/10, EU:C:2011:484, punctul 56), și Hotărârea din 21 ianuarie 2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, punctul 21).

50 Această jurisprudență a fost criticată uneori în măsura în care impune „încorporarea unei părți a unei denumiri protejate”, întrucât s-ar putea întâmpla ca, chiar fără această incorporare, o marcă să dețină elemente care evocă DOP în percepția publicului.

51 Hotărârea din 4 martie 1999, Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola (C-87/97, EU:C:1999:115, punctul 26), Hotărârea din 26 februarie 2008, Comisia/Germania (C-132/05, EU:C:2008:117, punctul 45), și Hotărârea din 21 ianuarie 2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, punctul 45).

52 Punctul 74 din hotărârea atacată.

53 *Ibidem*, punctul 75.

54 Hotărârea din 21 ianuarie 2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, punctul 52).

55 EUIPO a recunoscut acest risc în precedente analoge, care au fost evidențiate de IVDP în fața Tribunalului (punctul 71 din cererea introductivă). În mod concret, în decizia din 14 mai 2014, EUIPO a admis opoziția formulată de IVDP la înregistrarea mărcii Uniunii nr. 11229317, „Port Ruhige” pentru whisky, după ce a susținut că exista un risc de confuzie între această marcă și DOP Porto/Port, ținând seama de similitudinea lor vizuală, fonetică și conceptuală și de faptul că era vorba despre băuturi alcoolice care erau comercializate prin aceleași canale de distribuție. EUIPO a respins, pentru a se pronunța în acest sens, între altele, afirmația titularului mărcii care sublinia caracterul slab distinctiv al DOP. În plus, acesta a admis că unii consumatori puteau „prezuma că marca [Port Ruhige] este o subdenumire, pentru export, a DOP [Port]”.

56 Hotărârea din 21 ianuarie 2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, punctul 45).

57 Criteriu utilizat pentru Hotărârea din 4 martie 1999, Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola (C-87/97, EU:C:1999:115, punctul 27), Hotărârea din 26 februarie 2008, Comisia/Germania (C-132/05, EU:C:2008:117, punctul 27), Hotărârea din 14 iulie 2011, Bureau national interprofessionnel du Cognac (C-4/10 și C-27/10, EU:C:2011:484, punctul 57), și Hotărârea din 21 ianuarie 2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, punctul 33).

99. Pe scurt, considerăm că cele două motive ale recursului formulate atât de EUIPO, cât și de IVDP ar trebui admise, ceea ce conduce la o anulare a hotărârii atacate.

100. Potrivit articolului 61 primul paragraf din Statutul Curții, aceasta din urmă poate, în cazul în care anulează hotărârea Tribunalului, să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul, atunci când acesta este în stare de judecată. Considerăm că aceasta este situația în prezenta speță.

VII. Concluzie

101. Având în vedere aceste considerații, solicităm Curții:

- 1) Anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 18 noiembrie 2015, Instituto dos Vinhos do Douro e do Porto, IP/OAPI – Bruichladdich Distillery (T-659/14, nepublicată, EU:T:2015:863).
- 2) Anularea deciziei Camerei a patra de recurs a Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO) din 8 iulie 2014 (cauza R 946/2013-4) privind o cerere de declarare a nulității mărcii „Port Charlotte” nr. 5421474.
- 3) Obligarea fiecăreia dintre părți la suportarea propriilor cheltuieli de judecată.